

شرق

روزنامه

www.sharghdaily.ir

چهارشنبه ۱۰ آذر ۱۴۰۰ • ۲۵ ربیع‌الثانی ۱۴۴۲ • ۱ دسامبر ۲۰۲۱

سال نوزدهم • شماره ۴۱۵۸ • ۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۱:۵۳ • اذان مغرب ۱۷:۱۱

اذان صبح فردا ۵:۲۷ • طلوع آفتاب ۶:۵۶

fardashargh@gmail.com

روزنامه‌فرو

با مشاهده پشه «آندس» در برخی از نقاط شهر بندرعباس عملیات سم‌پاشی توسط مرکز بهداشت این شهر انجام شد. عکس رهبر امامدادی، مهر

حق‌بان

روز مجلس و یادی از سیدحسن مدرس

بشناختند تا موادی که در مجلسین عنوان می‌شود به دقت مذاکره و غوررسی نموده هریک از آن مواد معنونه که مخالفت با قواعد مقدسه اسلام داشته باشد طرح و رد نمایند که عنوان قانونیت پیدا نکند و رأی این هیئت علما در این باب مطاع و متبع خواهد بود و این ماده با زمان ظهور حضرت حجت عصر عجل‌الله فرجه تغییرپذیر نخواهد بود».

سیدحسن مدرس در مقطعی از سوی مراجع تقلید وقت در این هیئت حاضر بود و نقش مؤثری در تأیید و تصویب قانون مدنی ایفا کرد.

قانون مدنی ایران شاهکار طراحی و آمیزه‌ای از اصول قوانین غربی و موازین فقه اسلامی است. جامعیت این قانون چنان است که نظام جمهوری اسلامی ایران نیز آن را پذیرفت و تنها تغییراتی جزئی در آن داد. به عقیده سیدجواد طباطبایی، مهم‌ترین دستاورد جنبش مشروطه، قانون مدنی است. البته گروهی معتقدند قانون مدنی تنها از نظر نگارش شاهکاربود و محتوای آن با توجه به تغییرات حدود یک قرن اخیر قابل‌نقد است. مدرس مواضع قابل‌نقدی نیز داشت؛ ازجمله

اعلام ادام‌الله برکات وجودهم بوده و هست لهذا رسماً مقرر است در هر عصری از اعصار هیئتی که کمتر از پنج نفر نباشد، از مجتهدین و فقهای متدینین که مطلع از مقتضیات زمان هم باشند، به این طریق که علمای اعلام و حجج اسلام مرجع تقلید شیعه اسلام بیست نفر از علما که دارای صفات مذکوره باشند، معرفی به مجلس شورای ملی بنمایند پنج نفر از آنها را یا بیشتر به مقتضای عصر اعضای مجلس شورای ملی بالاتفاق یا به حکم قرعه تعیین نموده به سمت عضویت

ابراهیم ایوبی
وکیل دادگستری

در تقویم رسمی ۱۰ آذر سالروز درگذشت سیدحسن مدرس به نام روز مجلس نام‌گذاری شده است. پس از انقلاب مشروطه و از زمان تشکیل مجلس در ایران، مدرس نه‌تنها از منظر موافقان بلکه از نگاه مخالفانش به‌عنوان نماینده‌ای شاخص شناخته می‌شود. جدای از تخصص در امر قانون‌گذاری به دلیل سواد فقهی، شجاعت در موضع‌گیری و نطق‌های صریح او زبان‌زد است.

از نکات جالب، تلاش نکردن او برای تغییر ساختار موجود، پذیرش انتخابات پارلمانی و حضور به‌عنوان یک فرد عادی در مجلس و استفاده‌نکردن از امتیاز ویژه‌ای به‌عنوان روحانی بود. اصل دوم متمم قانون اساسی مشروطه مقرر می‌کرد: «مجلس مقدس شورای ملی که به توجه و تأیید حضرت امام عصر عجل‌الله فرجه و بذل مرحمت اعلی حضرت شاهنشاه اسلام خلد الله سلطانه و مراقبت حجج اسلامیه کزرائه امثالهم و عامه ملت ایران تأسیس شده است، باید در هیچ عصری از اعصار مواد قانونیه آن مخالفتی با قواعد مقدسه اسلام و قوانین موضوعه حضرت خیرالانام صلی‌الله علیه و آله و سلم نداشته باشد و معین است که تشخیص مخالفت قوانین موضوعه با قواعد اسلامیّه برعهده علمای

مخالفت شدید با حق رای و انتخاب زنان به نمایندگی مجلس. او در توضیح مخالفت خود در مجلس چنین استدلال کرده بود: «از اول عمر تابه‌حال بسیار در بر و بحر ممالک اتفاق افتاد بود برای بنده، ولی بدن بنده به لرزه درنیامد و امروز بدم به لرزه آمد. اشکال بر کمیسون اینکه اسم نسوان را در منتخبین برد، که از کسانی که حق انتخاب ندارند نسوان هستند...

خداوند قابلیت در اینها قرار نداده است که لیاقت حق انتخاب داشته باشند، مستضعفین و مستضعفات و آنها از این نمره‌اند که عقول آنها استعداد ندارد. گذشته از اینکه در حقیقت نسوان در مذهب اسلام تحت قیمومیت‌اند، الرجال قوامون علی النساء، در تحت قیمومیت رجال هستند» (به نقل از «شیعه و نظام سیاسی مشروطه» / داود فیرچی). رضاخان در انتخابات مجلس پنجم توانست با حمایت نظامیان، هواداران خود را وارد مجلس کند و در نخستین اقدام، تغییر رژیم سلطنتی ایران به حکومت جمهوری را در دستور کار قرار داد. مدرس برای آگاهی علما نامه‌های بسیاری درباره ماهیت جمهوری رضاخانی نوشت و به قم فرستاد. سردار سپه در پی سفری به قم بنا به خواست علما انصراف خود را از جمهوری به‌صورت رسمی اعلام کرد.

چالش‌ها ادامه داشت و مدرس تنها راه چاره را استیضاح رئیس‌الوزرا تشخیص داد. او در هفتم مرداد ۱۳۰۳ شمسی به همراه شش نفر از نمایندگان، رضاخان را به دلیل سوء سیاست داخلی و خارجی، قیام و اقدام ضد قانون اساسی و حکومت مشروطه و نیز تحویل‌ندادن اموال مقصران به دولت استیضاح کرد؛ اما این اقدامات به جایی نرسید و سردار سپه رأی اعتماد گرفت. صرف‌نظر از موافقت یا مخالفت با دیدگاه‌های سیدحسن مدرس، استفاده او از ظرفیت‌های پارلمان در شرایط آن روزگار نشان می‌دهد بخشی از جایگاه مجلس به توانمندی علمی و عملی خود نمایندگان است و او را از این‌ نظر در تاریخ قانون‌گذاری برجسته می‌کند.

رویتزر: سازمان ملل از فیلیپین خواست به روزنامه‌نگاران کشور که برنده جایزه نوبل ۲۰۲۱ شده، اجازه دهد تا به نروژ بروند و این جایزه را دریافت کند. اریا رسا، خبرنگار فیلیپینی، در کنار دیمیتری مورافت، روزنامه‌نگار تحقیقی روس، به‌صورت مشترک برنده جایزه صلح نوبل شدند. «رسا» از دولت فیلیپین خواسته است که در ۱۰ دسامبر، برای دریافت جایزه‌اش به نروژ برود.

القدس العربی: خانواده محمدعلی اوزترک، تاجر ترکیه‌ای که از سال ۲۰۱۸ در امارات بازداشت شده بود، اعلام کردند که او آزاد شده و به منزلش در ترکیه برگشته است. منابع ترکیه‌ای می‌گویند اوزترک احتمالاً در راستای دستور عقوی که خلیفه بن‌زاید آل‌نهیان، رئیس امارات، صادر کرده و شامل ۸۷۰ بازداشتی است، آزاد شده است.

بی‌بی‌سی: وبرجیل ابلو، طراح و بنیان‌گذار آف‌وایت در ۴۱سالگی درگذشت. او اولین مدیر هنری آمریکایی - آفریقایی لویی ویتون شد. وبرجیل ابلو، از سال ۲۰۱۹ به سرطان مبتلا شد اما تا زمان مرگ آن را عمومی نکرد. او هنرمندی بود که به هوش و آینده‌نگری در طرح‌هایش شهره شد و طرح‌هایش پلی شد بین هنر خیابانی و لوکس.

روزهای نارنجی

خشونت علیه زنان مسئله تلقی نمی‌شود

سیمین کاظمی

مسلط فعلی، خشونت علیه زنان را به‌عنوان یک پدیده فردی و امر خصوصی معرفی می‌کند و از پذیرفتن آن به‌عنوان مسئله اجتماعی که نیازمند مداخله است، سر باز می‌زند. وقتی چنین رویکردی غالب باشد، تداوم خشونت و حتی تشدید آن حتمی و قطعی است.

در ایران سال‌هاست که بحث‌هایی درباره خشونت علیه زنان جریان دارد و فعالان حقوق زنان سعی کرده‌اند خشونت را به‌عنوان یک مسئله اجتماعی نیازمند مداخله در فضای عمومی مطرح کنند. در کنار آن خشونت علیه زنان، به‌عنوان یک مسئله سلامت عمومی نیز مطرح است و سازمان‌های بین‌المللی از دولت‌ها انتظار دارند که برای کنترل آن تلاش کنند. با وجود چنین تلاش‌ها و انتظاراتی در ایران هنوز توافقی بر سر اینکه خشونت علیه زنان مسئله‌ای اجتماعی و بهداشتی است حاصل نشده و با بی‌اعتنایی به این مسئله مسیر آسیب به زنان و افزایش خشونت هموارتر از قبل شده است. مصداق این بی‌اعتنایی، سرنوشت لایحه‌ای موسوم به «حفظ کرامت و حمایت از زنان در برابر خشونت» است که حدود یک دهه پیش برای مقابله با خشونت علیه زنان، تدوین شد ولی هنوز به تصویب نهایی نرسیده است. این لایحه بعد از سال‌ها رفت‌وآمد بین دولت و مجلس و قوه قضائیه و جرح و تعدیل‌های مکرر، سرنوشتش در ابهام است و مشخص نیست سرانجام چه زمانی به تصویب نهایی خواهد رسید و اساساً آیا مفاد باقی‌مانده آن برای محافظت از زنان در برابر خشونت مناسب خواهد بود یا خیر؟ این تعلل طولانی و تردید در تصویب یک قانون حمایتی نشان‌دهنده تفوق همان رویکردی است که خشونت علیه زنان را امری خصوصی، عادی و بی‌اهمیت می‌داند و مداخله در آن را ضروری تشخیص نمی‌دهد. واقعیت این است که امیدي به حل و کنترل خشونت خانگی علیه زنان با چنین وضعیتی وجود ندارد. چنین رویکردی، زنان را به‌عنوان جنس دوم در مرتبه پست‌تر نشاند و برتری مردانه را به‌عنوان امری طبیعی به رسمیت می‌شناسد. ساختاری که نابرابری جنسیتی و تبعیض علیه زنان در حوزه‌هایی مثل اشتغال، تحصیل، قوانین خانواده و مشارکت سیاسی را قبول دارد و ترویج می‌کند و حاضر به پذیرش زنان به‌عنوان انسان‌هایی شایسته حقوق برابر با مردان نیست. در این ساختار زن انسان مستقل نیست بلکه طفیلی هستی مرد است و مرد وظیفه تأمین مایحتاج او را بر عهده دارد و ازاین‌رو مرد از حق کنترل و نظارت بر زن برخوردار است و محق است هرگونه ترمرد و نافرمانی زن را با خشونت سرکوب کند. در این ساختار حداکثر مداخله، دعوت خشونت‌ورزان به شفقت است؛ مداخله‌ای که از حد توصیه‌های اخلاقی فراتر نمی‌رود و فایده‌ای به حال زنان نخواهد داشت. نتیجه این اغماض و اهمال، افزایش خشونت علیه زنان (به‌ویژه در شرایط بحران اقتصادی و همه‌گیری کووید) و اخبار تکان‌دهنده‌ای از قتل زنان به دست پدران و برادران و شوهران است که نشان‌دهنده شرایط دشوار زنان و ناامنی آنها در فقدان هرگونه حمایت اجتماعی و قانونی مؤثر است.

زیر آسمان جهان

برکناری ملکه از باربادوس

یورونیوز: باربادوس در نیمه‌شب چند روز پیش تبدیل به یک جمهوری شد. در آن نیمه‌شب این کشور که حدود ۴۰۰ سال پیش مستعمره انگلیس برای تولید قند و شکر بود، با خلع ملکه الیزابت دوم تبدیل به یک کشور جمهوری شد. ۴۰۰ سال پیش استعمارگران بریتانیایی تازه آنجا را کشف کرده بودند و بردگان آفریقایی را برای کار در مزارع نیشکر به این جزیره می‌فرستادند و به‌همین دلیل، امروزه اکثریت جمعیت باربادوس آفریقایی‌تبار هستند. طبق این مراسم، مسئولان این کشور، الیزابت دوم را از ریاست این جزیره واقع‌شده در منطقه کارائیب برکنار کرد و هم‌زمان با برگزاری مراسم پنجاه‌وپنجمین سالگرد استقلال این کشور از استعمار بریتانیا پرچم سلطنتی که نماد حاکمیت ملکه بریتانیا بود، پایین کشیده شد. شاهزاده چارلز نیز به‌عنوان نماینده خاندان سلطنتی

بریتانیا در جشن جمهوری باربادوس حضور داشت. ساندرآ میسون با اکثریت دوسوم آرای پارلمان باربادوس به‌عنوان نخستین رئیس‌جمهوری این کشور انتخاب شد تا باربادوس تازه‌ترین جمهوری متولدشده جهان لقب گیرد. خانم میسون پیش‌تر به‌عنوان فرماندار کل باربادوس خدمت کرده بود و نمایندگی الیزابت دوم در این قلمرو مشترک‌المنافع سابق بریتانیا را برعهده داشت. او یک وکیل است که قبلاً به‌عنوان سفیر باربادوس در ونزوئلا، کلمبیا، شیلی و برزیل نیز خدمت کرده است. شاهزاده چارلز در جریان این مراسم نشان آزادی این جزیره را از خانم میسون دریافت کرد. در ادامه این جشن پس از اجرای ریچانا، خواننده آمریکایی باربادوسی‌تبار، میا موتلی، نخست‌وزیر باربادوس که رهبری جنبش جمهوری‌خواهی این کشور را برعهده داشت، به‌عنوان قهرمان ملی معرفی شد.

برنده آبی

عزلت نشین یا رانده شده

• روز گذشته در شبکه‌های اجتماعی عکسی از فرامرز صدیقی منتشر شد که بسیاری را بهمت‌زده کرد. در این عکس او برخلاف شمالی سال‌های قبلش در فیلم‌های مختلف، درهم‌شکسته به نظر می‌رسید. این عکس باعث شد بسیاری از فضای سرد و ستکارانه سینما سخن بگویند و برخی دیگر نیز او را فردی عزلت‌نشین بدانند. در این میان ایسنا گزارشی تهیه کرده و خبر داده است که در تمام یک سال گذشته به رسم همه احوال‌پرسی‌هایمان از هنرمندان قدیمی، دنبال بازیگری بودیم که با وجود پیداکردن شماره تلفنش، هیچ‌گاه موفق به صحبت با او نشدیم و حتی پیگیری از برخی همکاری‌اش در خانه سینما نشان می‌داد آنها هم به‌دنبال رد و نشانی از او هستند. حالا منتشرشدن یک عکس از این هنرمند، او را در هیئت‌ی نشان می‌دهد که بر از حدس و گمان است. شاهگاه هشتم آذرماه، پرویز پرستویی عکسی را از فرامرز صدیقی - بازیگر و کارگردان قدیمی سینما - منتشر کرد که به‌سریعت در فضای مجازی پخش شد و همه برایش آه و افسوس سردادند و از نامهربانی و بی‌رحمی سینما و بی‌معرفتی اهالی سینما گلّه کردند. بیشتر از یک دهه است که فرامرز صدیقی در هیچ فیلم و سریالی بازی نکرده و خبری از او در دست نیست.

همکاری‌اش او را هنوز با آن صدای خاص و بیان گریا و قد و قامتی برافراشته و چهارشانه به یاد دارند، ولی عکس منتشرشده چنان تصویر شکسته‌ای از او نشان می‌دهد که در نگاه اول به‌سختی می‌توان متوجه شد او همان بازیگر فیلم‌های «آخرین پرواز» احمدرضا درویش و «دندان مار» مسعود کیمیایی است.

در میان سؤال‌هایی که با دیدن این عکس مطرح می‌شود و بیشتر هم حول چرایی تحیف‌شدن او می‌چرخد، یکی از مهم‌ترین‌ها سؤال‌ها این است که عکاس و همچنین اولین نشردهنده این عکس کیست؟ چون جواب این سؤال شاید به برخی ابهام‌ها و پرسش‌های دیگر درباره این هنرمند باسابقه و اوضاع زندگی‌اش پاسخ بدهد. آنهایی که تا حدودی از فرامرز صدیقی شناخت دارند می‌گویند او آدم بسیار توداری است و درباره بعضی موضوع‌ها به‌هیچ‌وجه نمی‌خواهد صحبت کند تاجایی‌که شاید به کل، منکر یک اتفاق یا ماجرا شود؛ مثل یکی از اولین فیلم‌های او که شنیده شده چند سال قبل خودش زیر بار صحبت درباره آن نرفته و گفته که اصلاً در آن فیلم بازی نکرده؛ این در حالی است که چند عکس به نام این فیلم وجود دارد ولی هیچ نسخه‌ای از خود فیلم باقی نمانده است.

برخی همکاران قدیمی صدیقی می‌گویند او روحیه‌ای داشته که به نظر می‌رسد نوعی عزلت‌گزینی را انتخاب کرده و به‌همین دلیل خیلی از کسانی که در سال‌های قبل در پی او بودند موفق به دیدار با صحبت با او نشده‌اند. پرویز پرستویی هم در دل‌نویشته خود اشاره کرده است که در فیلم «قاتل اهلی» مسعود کیمیایی به دنبالش رفتند ولی او حتی حاضر نشد در خانه را به روی عوامل تولید باز کند؛ بنابراین در کنار گمانه‌زنی‌های دیگر، گفته می‌شود آنچه ما از این بازیگر در عکس جدیدش دیدیم، شاید نتیجه یک تصمیم خودخواسته باشد که ممکن است به دلیل اعتراض به شرایط موجود و سیاست‌های بی‌رحم سینما باشد. گویی یک نوع مبارزه است که به گوشه‌نشینی ختم شده؛ مبارزه‌ای که خیلی‌های دیگر هم در سینما سراغش رفتند و در مقاطعی از این هنر خداحافظی کردند اما وسوسه شدند و برگشتند.

با وجود این به نظر نمی‌رسد فردی که چند سال است خود را از دسترس همکاری‌اش دور نگه داشته، دست به انتشار این عکس زده باشد. هرچند با ژستی که دارد، مشخص است از برداشتن عکس کاملاً آگاه بوده ولی این احتمال هم می‌رود که قرار نبوده عمومی شود یا شاید هم اتفاقاً در راستای همان اعتراض احتمالی باشد.

اتفاق

دیلی‌میل: یک نوجوان ۱۴ساله بریتانیایی در دادگاه به قتل دختری ۱۲ساله در شهر لیورپول متهم شده است. «آنا وایت» پنجشنبه هفته پیش همراه دوستانش در مرکز شهر لیورپول بود که با چاقو مورد حمله قرار گرفت و پس از مدت کوتاهی جان خود را از دست داد. نام فرد مهاجم به دلایل قانونی اعلام نشده است.

رویتزر: رهبر اپوزیسیون هندوراس، پیروزی خود را در انتخابات ریاست‌جمهوری اعلام کرد. طبق نتایج شمارش تقریباً ۴۵ درصد آرا، سیومارا کاسترو، همسر مانوئل زلایا، رئیس‌جمهوری پیشین هندوراس که با کودتای ۲۰۱۹ از کار برکنار شد، با اختلافی ۲۰درصدی از نصری عمقوره، شهردار فعلی پایتخت این کشور پیشتاز بوده و ۵۲ درصد آرا را به خود اختصاص داده است.

بی‌بی‌سی: در پی اعلام استعفای غیرمنتظره جک دورسی، مدیرعامل توئیتر، در روز دوشنبه، پاراک آگروال به‌عنوان جانشین او تعیین شده است. آگروال در حال حاضر جوان‌ترین رئیس شرکت‌های عمده جهان محسوب می‌شود. وی ۳۷ و ۳۸ سال دارد و در شهر مومبای (بمبئی) هند متولد شده و فارغ‌التحصیل مؤسسه فناوری آن شهر است.